

HERNANIK kronika

2004 urtea
Ekainak 11
Ostirala
Alea: 1135
www.kronika.net

Hernaniko igerilekua txiki gelditu dela dio Kirol Elkarteak eta igerileku berria estali litekeena izatea eskatzen du.

Kirol Elkarteak urte guztian erabili ahal izango den igerilekua eskatu du

■ Udalak egiteko duen igerileku irekia "despilfarro bat" dela uste du, "urtean 2 hilabetean" irekiko litzatekeelako ■ Kirol Elkarteak dio zenbait herrieta ireki eta itxi egiten diren piszinak daudela.

UDALAK egiteko duen igerileku irekiaren proiektuaren inguruan, Kirol Elkarteak urte guztian erabili ahal izango den igerilekua eskatu du. Bere hitzatan 2 hilabeterako balio-ko lukeen igerileku ireki bat "despilfarro bat da diru, errekurso eta zoruri dago-kionean". Kirol Elkartearen esanetan, Lezon modu horretako igerileku estalia dago eta Donostian, berriz, erabat irekia zena tapatzekotan dira. Kirol Elkarteak Igeriketa, Waterpoloa Ju-doa, Mahai Tenisa, eta Sasaki-baloia biltzen ditu.

Kirol Elkartearen iritziz, piszina irekiak ez du herrian hainbesteko eske-rik. "Ikusi dugu legislatura honetan herrian planteatu diren beste proiektu haundi-ek aldaketak izan dituzte-la herriko sektoreekin hitz egin ondorenean. Igerile-

kuaren gaia eraman den moduan, ez zaigu iruditzen herrian halako eskerik".

Aintzakotzat hartu ez
Kirol Elkarteak dio urtarri-laren 22an bilera bat izan zutela Joxan Rekondo Al-katea eta Iñaki Barrio Kirol Patronatuko Lehendakaria-rekin beren kezka eta pro-posamenak azaltzeko. Bi-lera horretan, Hernani Kirol Elkarteak igerileku polibal-lentea eskatu zuen, hau da, eguraldi onarekin irekia egongo dena, baina, urte guztian erabiltzeko aukera ere emango duena.

Prentsa bidez enteratu
Orain, Kirol Elkarteak salatu du berriz ere prentsa bidez jakin dutela Udal ordezkariek beren iritzia ez dutela aintzakotzat hartu eta ez dutela "azalpen txiki-enik emateko ere delika-

dezarik izan".

Era berean, Kirol Elkarteak honako hau galdu du, "1985a ezkerro kirodegian kirol jarduera bat au-rerra daramakien elkartebatek, eta gainera bere bi sekziok igerilekua erabil-tzen dutenean ez al du atentzio gehiagorik merezi Alkatea eta Kirol Patronatuko Lehendakariaren al-detik?".

Hernanirako kirolaren plan estrategikoa

Kirol Elkarteak dio Hernaniko kirolaren plan estrategiko behar dela epe ertain edo luzera begira, eta horixe eskatu du. "Inprobisatzeari utzi eta Hernanirako plan orokor estrategiko bat egitea eskatzen dugu, eta hor barruan sartu, zer kirol instalazio egin eta nola mantendu. Adibidez, 4-8 urterako plan bat". □

Urte guztian erabili-ko den igerilekua eskatzeko arrazoieta batzuk

- 1) Diputazioak 600.000 euro inberti-zeko (100 miloi pta) asmoa duen igerilekua urtean 2 hilabetean bakarrik erabili liteke, gehienera 30 egunean.
- 2) Igerileku irekiak oso denbora motzean erabili litezke eta zenbait tokitan itxi ahal izateko proiektuak ari dira egiten.
- 3) Gipuzkoako ia igerileku guztiak 6 kale dituzte. Hernanikoak 5 ditu eta egiterako txikia zela pentsatzen zen.
- 4) Momentu honetan kirodegia saturatua dago eta erabiltzaileentzat enbara-zua da hau. Gainera, igerilekua erabili lezakeen jende kopuruak gora egin du eta beharrezko da igerileku berri bat egitea.
- 5) Patronatuak bitartekoak jarri behar lizkieke Klubei, kirol jarduerak aurrera jarrai dezan.
- 6) Inprobisatzeari utzi eta luzera begirako plan estrategiko bat eskatzen dio KEK Udalari, instalazioen mantenimientua eta berriak egitea hartuko duena, epe erdi eta luzerako.

Yaben English School
Iturriaga z/g. 20120 Hernani
Tel.: 943 33 17 63

• 5 eta 9 urte bitarteko haurretan espezializatuak.
• Cambridge University-rako prestakuntza
• Uztaleko intentsiboaak
• Azterketatako erreperazioak

Matrikula irekia: EKAINAREN 14TIK 25ERA
Bulego ordutegia: 10:30ETATIK 12:30ETARA
"Local Examination Syndicate" of Cambridge University-ko kide

irrintzi
taberna

Salda, Pintxo eta ogitartekoak
Ereñotzu, 3
Tel.: 943 555 601
Ondo para San Antonio jaiak!

musika eskola
DOINU-ZALE
KARABEL AUZOA, 4 • behe ezkerra
943 33 12 33 - 20120 HERNANI

Musikaren lenguia
Pianoa
Akordeoia
Panderia
Bateria Modernoa

Tronpetxa
Trikitixa
Kitarra
Abesbatza
Armonia

AURREMatrikula ZABALIK: EKAINAREN 1etik
15era. Arratsaldeetan, 16:00ETATIK 20:00ETARA.

HELDUENTZAKO IKASKETA BEREZIAK ~ TALDE TXIKIAK ~ MUSIKA LENGUAIA 4 URTELIK

■ HERRI KIROLAK - EUSKAL HERRIKO TXAPELKETA

Hernani eta Astigarragako taldea Euskal Herriko herri kirol txapelketako finalera pasa da

■ Anoetan jokatu dute Gipuzkoako klasifikatoria eta hirugarren gelditu dira.

EUSKAL Herriko Herri Kirol Txapelketa ari da finalera hurbiltzen eta Hernani eta Astigarragako taldea fin ari da proba guztietan. Anoetan jokatu zuten Gipuzkoako taldeen arteko klasifikatoria eta Hernani eta Astigarragako taldea hirugarren gelditu zen. Gipuzkoako aurrenekoia Idiazabal izan zen.

Hernani eta Astigarragako taldea 12 pertsonek osatzen dute: Edurne Elizondo (jende proba, trontza), Ixaxkun Intxausti (jende proba, ingudea, toka), Nagore Soroa (dantza, sokatira), Susi Elosegi (dantza, lokotxak), Nere Lujanbio (lasto fardoa, zakua eramatea, soka tira), Ibon Zapaiain (ingudea, jende proba, trontza), Gorka Ezeiza (lasto fardoa, txinga, sokatira), Jexux Mari Goñi (dantza, sokatira), Asier Zabaleta (toka, lokotxak), Aitor Barrenetxea (harri jasotzen, zakua eramatea, sokatira), Igor Garmendia (dantza, jende proba) eta Estixu Eizagirre (harri jasotzen, sokatira, txinga). Entrenadore lanetan Inixio Arruti aritu da.

Estixu Eizagirre harri jasotzen.

Finala hilaren 19an.

Gipuzkoan, Bizkaian, Iparraldean, Nafarroan eta Araban sailkatutako ekipoek finala jo-

katuko dute hilaren 19an, larrubatean, Tolosako zezen plazan. Guztira 24 ekipo arituko dira: 288 kirolari. □

ASTIGARRAGA

Arantzazuko Ama ikastolak festa larunbatean

LARUNBATEAN Arantzazuko Ama Ikastolak Ikastolaren Eguna ospatuko du eta egun guztiko festa izango da. Goizeko 10:30etatik aurrera kirol erakusketak izango dira. Eguerdian, 14:30etan, udal pilotalekuaren baziaria egingo dute. Arratsaldeko 17:00etan Takolo, Pirritx eta Porrotx pailazoek emanaldia eskainiko dute, Foru Plazan.

Datorren ekainaren 19an, Norberto Almandoz Musika Eskolako kurso bukaerako jaialdia izango da. Ekainaren 19 eta 20an, Portugalgo Camoes Eguna ospatuko dute. □

Emakume batek eraso bat denuntziatu du eta testigu bila dabil

EMAKUME batek erasoa denuntziatu du eta testigu bila dabil gertatutakoa argitzeko. Emakumeak azaldutakoaren arabera, erasoa maitzaren 3an gertatu zen, goizeko 09:30etan Biteri aurrean. Gizon bat atzetik etorri eta hankestan jo zuen. Emakumeak dio gizon honek urrunte agindua bazuela lehenagotik. Dioenez, momentuan bi gizonek eutsi zuten erasotu zuen gizona eta bestetik, emakume batek eseritzen lagundu zion. Denuntzia jarri duen emakumea hiru pertsona hauen bila dabil eta eskertuko lieke Udaltzaingora joango balira. □

www.euskoalkartasuna.org

euskal herria europan
[beste europa bat posible delako]

Eman botoa
Herrien Europaren alde

eusko alkartasuna
euskoalkartasuna.eus
euskalsozialdemokrazia

Jai zoriontsuak ope dizkizuegu

Mª Pilar Anzizar Balerdi
Tel.: 943 330 461
Iturralde Baseria - Ereñozu Auzoa
20120 HERNANI

■ HITZ BITAN

✓ EUROPAKO HAUTESKUNDEAK

HZak kanpaina bukatzeko afaria egin du gaur. Herritarren zerrendak afari merienda egingo du gaur Tilosetan, arratsaldeko 20:30etatik aurrera, hauteskunde kanpainari bukaera emateko. Sardinak, txorizo, patata tortila, sagardoa, ardoa, kafea, kopa eta purua izango dira, 7 euroren truke. Txartelak Garin tabernan daude salgai.

✓ AMHER

Bilera egingo dute gaur. AMHER elkarrekin, bertakoak eta inmigranteak biltzen dituen kulturanitzeko elkarrekin, bilera egingo du gaur. Arratsaldeko 19:30etan Biterin. □

◀ JASOTA BEZALA

Justizia, aniztasuna eta integrazioa

EGOERA. Azkenaldi honetan, Europa Batasuneko ez diren herrietatik ehunka pertsona etorri gara Hernanira. Gure asmoa hemen gelditzeara eta zuekin harreman sendoak egitea. Gure egoera oso larria da, milaka etorkinen egoeraren antzera; gizarte bazterketa jasaten dugula.

ZERGATIK ETORKINAK? Jakin badakizue inork ez duela gustuko jaioterria uztea, familia hartu eta milaka kilometrora joatea, jakin gabe zer aurkituko ote duen. Urrats hori ematen dugu gure herrietako pobrezia edo egoera larriatik ihes egitearren; abentura hau, bizimodu hobea baten itxaropenaz egiten dugu.

ZER AURKITZEN DUGU? Arazo larriak kontutan izanik hiru alderdi dira aipatu nahi ditugunak. Lehenik eta behin, Atzerritarasun Legea; lege honek eskubideak mugatu eta ukatzen dizkigu. Bigarrenik esan lan baldintzak, etxebizitzak, oinarrizko diru-sarrera eta abar hari-harian ditugula. Eta azkenik, bizimodu berri honetan, etorkinok zaitasun handiei aurre egin behar diegu: hemengo dinamikak ez ezagutzea, nahaste-borraste

eta bakardadeak, hainbat joera baztertzaile...

ZER EGIN? Hernaniko AMHER Elkarrekin ikuspuntutik honako hau esan eta egin behar da (beste batzuk egiten duten lanari garrantzirik kendu gabe):

1. Udalak dituen zerbitzuen berri eman (irakaskuntza, euskara, osasuna, etxebizitzarako laguntzak, lan kontratuak, pobrezia, jarduerak, ikastaroak...) eta hauetako eskaini beharko lituzke, batez ere etorkinei. Era berean, egoera larrian direnentzako, gizarte politika aurrerakoiak suspertu beharko lituzke.

2. Hernaniko herritarren ikuspuntuak kontutan harturik, ekintzak eta jarduerak zabaldu. Gauza zehatzak suspertu, elkar bitzitzaz aberastu, elkartasuna-justizia eta askatasuna indartu, elkar ezagutu, aniztasuna eta akordioak sendotu, bazterketak eta arrazakeria uxatu... oinarrizko zereginak ditugu etorkizun hobeago bat eraiki nahi badugu bederen. Oharra: Elkarrekin ateak zabal-zabalik ditugu lan egin nahi duen ororentzat; hemen jaioak edo etorkinak, denok gara herritarra.

Antonio Velez, Wilmer Gonzaga eta Niko Elizondo (AMHER-ko kideak)

ZERBITZUAK

TELEFONOAK

- Taxiak: 943 550093
- Udaltzaingoa: 943 333288
- DYA: 943 464622
- Autobusak: 943 556662
- Anbulatorioa: 943 006666
- Jokalari anonimoak: 943 331103

FARMAZIAK

- Egunez: Gomez Justel Kale Nagusia 14 ☎ 943 554892
- Gauetza: Orue Lasarte. Jaizkibel plaza 2 ☎ 943 362652

IRAGARKI MERKEAK

Opel Corsa salgai. Turbo Diesela. SS-AT. Egoera onean. ITV-a pasa berria. Interesatuek deitu: 652 70 72 15

Bi ohe artikulatu (motorrarekin artikulatzen dira) dauzkat salgai. 90 zmko zabalerak dute eta berri berriak daude. Prezioa adosteko Deitu: 943 33 37 67 . 943 33 05 84

Langile autonomoa behar dugu, janari dendaran lan egiteko. Deitu: 657 79 29 48

Iñigo Royo Masajista. Masajea, naturopatia, akupuntura, ajuste neurologiko eta bertebral, reflexologia, auriculoterapia,...: 943 33 28 94 - 626 80 76 33 (Sta Barbara 42)

Nissan Primera salgai. SS-AN. 1.200 euro. Interesatuek deitu: 661 86 22 19

TXILIBITA TABERNA

Ereñotzu auzoa - 943 33 60 61

Ondo pasa
San Antonio jaia!

San Antoniotan hamaketatakoak eta bazkariak, ematen ditugu.

Arrain klase guztiak dauzkagu ia urte osoan

■ Kanpotik ekartzen dena eta pistifaktoriak produzitzen dutena kontuan hartuta, ia urte guztian edozein arrain iristen da arrandegietara ■ Kantauriko arraina 3 kanpaina nagusitan arrantzatzen da: berdela, antxoza eta hegaluzea ■ Arrainen izenak euskaraz daude arrandegietan.

GOIZEKO 05:00ak aldean jaikita joaten dira arrandegietatik arrain bila Pasaiako portura. Pasaiako portua da Gipuzkoako arrain merkaturik handiena eta bertan harantz dute arrandegiek arraina. Merka-Oiartzun bezalako merkatu batzuk ere ondo funtzionatzen dute, baina, normalean kanpoko arraina edo pistifaktoriakoa saltzten dute. Horregatik, arrain klase guztiak izaten dira ia urte osoan arrandegietan, garaia denean bertakoa eta bestela kanpokoa.

Pasaiara egunero

Egunero, Pasaiako portuan goizeko 05:45ak aldean hasten dira arraina saltzen, subasta bidez. Kofradiako egoitzan subastatzen da eguneko arraina, bertako baxurako arrantzaleek harrapatua.

Arrandegietatik joandako bakoitzak bere izena edo zenbakia du eta kofradiaren sartzen dira. Arraina bistan dela, prezio maximo bat jarriten dio kofradiak, eta pixkanaka merketzen joaten da, ordularien orratzak izango balira bezala. Arrandegi bakoitzak interesatzen zaionean subasta geldituko du eta berarentzat izango da arraina. Gero beste arrain bat subastatuko dute, beste prezio bat jarriko zaio eta beste arrandegi batek hartuko du. Eta horrela jarraitzen du, goiz eta arratsalde.

Kofradiako egoitzatik kanpora ere izaten dira subastak (alturako barkuek harrapatua eta beste arrain klase bat, normalean). Beste merkatu batzuk ere badaude (Merka-Oiartzun, adibidez) eta merkatu horietan kanpoko arraina erosteko aukera izaten da, normalean, importaziokoa.

Gero eta arrain gehiago iristen da pistifaktorietatik: mihi arraina (lengoadoa), urraburua (dorada), izokina...

Hiru kanpaina Kantaurin: berdela, antxoza, hegaluzea
Kantauri itsasoko arrantzaleek hiru kanpaina nagusi izaten dituzte urtean: berdela, antxoza eta hegaluzea (bonitoa). Hiru arrain horiek migrazioan ibiltzen dira eta kantauri itsasotik pasatzen dira urte garai jakinetan. Berdel kanpaina otsailean hasten da eta apirila bukaera arte harrapatzen dute. Euskal itsasertzean harrapatzetan da gehienean; antxoza (bokarta) apirilean hasi eta euskal bitarte. Kantauri hego

Arrandegietan arrainen izenak euskaraz ikusteko aukera dugu dagoeneko. Kanpaina hori Beruntzaldeko 6 Udaletako Euskara Zerbitzuek daramate aurrera.

eta ifarrean harrapatzen da; eta hegaluze kanpaina uztai-lean hasi eta ia azaroa arte izaten da eta Bizkaiko golko-tik ia Azoreak irletaraino joaten dira arrantzaleak. Antxoza eta hegaluzea izaten dira arrandegietan kanpaina ez denean ere, kanpotik asko ekartzen baita (antxoza Tarragona inguru horretatik asko).

Legatza, xapoa, oillarrak eta beste arrainak

Kanpainatik kanpora harrapatzen dira gainerako arrainak. Legatza, xapoa eta oillarrak nahiz eta Kantauri itsasoan harrapatu (gehienetan Frantziako kostan), kanpotik ere asko sartzen dira (legatza: Txile, Namibia, Irlanda eta abarretatik). Sardina eta txitxarroa ere urte guztian harrapatzen dira.

Izokina eta bakailaoa ez dira Kantaurin harrapatzen. Normalean Norvegia, Islandia edo ipar itsasoetatik ekartzen dituzte, baina, beste leku batzuetatik ere iristen dira.

Pistifaktoriak gero eta gehiago

Gero eta arrain gehiago iristen da pistifaktorietatik: mihi arraina (lengoadoa), urraburua (dorada), izokina... Normalean itsasoan gehiegiz ez dagoen arraina izaten da eta itsasoko nahi bada, prezio altuak ordaindu behar izaten dira. Pistifaktorietatik merkeago ekartzen dute arrain hori, nahiko erraz lortzen dutelako haztea.

Arrainen propietateak

Arrainak bi familia nagusitan banatzen dira: txuriak eta urdinak. Isatsaren formari begiratuta ez da zaila zein den zein jakitea: urdinak isatsa <

moduan daukate eta txuriak D moduan. Urdinak dira: antxoza, hegaluzea, txitxarroa, berdela... txuriak, berriz: legatza, xapoa, oillarrak, bakailaoa...

Bi familia nagusi horiez gain arrandegietan badaude baita ere: marisko (langosta, ganba...) eta zefalopodoak (txipiroia, olagarroa...)

Azken aldian, gero eta gehiago hitz egiten da arrainen elikadura propietateei buruz. Modan jartzen ari dena arrain urdina da. Diotenez, grasa monosaturatua dauka eta hori ona omen kolesterolarentzat. Arrain txuria, be-

Arrain urdina modan jartzen ari da. Grasa monosaturatua dauka eta diotenez, oso ona da kolesterolaren aurka

rriz, proteinatan da aberatsa. Adibidez, bakailaoak beste arrainek baino lau bider proteina gehiago omen du. Mariskoak eta Zefalopodoek ez dute kalterik neurrian janez gero, baina, komeni ez abusatzea.

Haragia sendo, begi bixiak

Arrain freskoa zein den antzemateko hiru gauzei begiratu behar zaiela diote arrantzaleek. Haragia sendo eduki behar du, belakatu edo mailatu gabe. Begiak zenbat eta bixiago eta zakatzak (agalla) zenbat eta gorriago izan, hobea. Dena dela, ezin zaio horri bakarrik kasu egin. Batzuetan, arraina fresko egonagatik zakatzak ilun samarrak izan ditzake, izotzetan egon dela-ko, eta abar.

GEHIEN JATEN DITUGUNAK

Berdela

Otsaila, martxo, apirila Euskal itsasertzean harrapatzen da Arrain urdina

Antxoza

Apirila, maiatza, ekaina (kanpotik urte guztian etortzen da) Kantauri hego eta iparrean Arrain urdina

Hegaluzea, zimarroia

Uztaitetik azaroa bitarte Kantaurin hasi eta Azoreetara Arrain urdina

Legatza, xapoa, oillarrak...

Urte guztian zehar Frantzia, Irlanda, Kantauri (gutxi) Arrain zuria

Bakailaoa, izokina...

Urte guztian zehar Norvegia, Islandia eta iparretik (izokina pistifaktorietatik ere bai)

“Oceanography and Marine Environment of the Basque Country”
(AZTI Institutuak bultzatutako ikerketa):

Itsaso garbiago dago orain dela 10 urte baino

ANGEL Borja AZTIko inbestigatzaileak eta Michael Collins Southampton Zentroko irakasleak egin berri duten azterketak dienez, orain itsaso garbiago dago duela 10 urte baino. XIX. eta XX. gizaldietan gizakiak txikitu egin du itsasoan. Egoerarik txarrena 1980-90 urteetan izan du. Azken urteetan berriz, erreprodukzioa nabarmena izan da. Hori eragin dute: kuotak jarri izanak eta kutsadura kontrolatzeak. Oraindik, hala ere, itsasoan ez omen dago behar bezain garbi, eta hemendik aurrera errestaurazio fasea hasiko omen da. □

Era honetako txartelak daude jarrita arrandegietan.

Arrainen izenak euskaraz

Buruntzaldeko arrandegi gehienetan arrainen izenak euskaraz jarrita daude. Liburuxka batzuk ere jarriko dira arrandegietan eta bertan biltzen dira: arrainen errezetak, hiztegitxo bat, txisteak eta esaera zahar batzuk. Buruntzaldeko Udaletako Euskara Zerbitzuek (Astigarraga, Andoain, Hernani, Lasarte-Oria, Urnieta, Usurbil) bultzatu dute kanpaina hori. □

ZENBATEAN DAUKAZU ANTXOA KILOA?

HERNANI:

- ⇒ Amaia (Kardaberaz 34 - 943 550752)
- ⇒ Anarri (Latsunbeberri 20 - 943 333001)
- ⇒ Eroski City (Elkano 17 - 943 330184)
- ⇒ Etxarri (Kale Nagusia 50 - 943 550077)
- ⇒ Isabel (Kardaberaz 19 - 943 553248)
- ⇒ Itsaspe (Antziola 5 - 943 330365)
- ⇒ Mari Fe (Kale Nagusia 36 - 943 550489)
- ⇒ M.Carmen (Etxeberri 4 - 943 333768)
- ⇒ Otaegi (Gudarien plaza 11 - 943 552831)
- ⇒ Super BM (Elkano 22 - 943 552290)
- ⇒ Zulaika (Mañe i Flaquer 6 - 943 557401)

ASTIGARRAGA:

- ⇒ Ainhoa (Pelotari 7-bis, behe - 943 550238)

... ESKATU ARRAINA EUSKARAZ

Andoain, Astigarraga, Hernani, Lasarte-Oria, Urnieta eta Usurbilgo
Udaletako Euskara Batzordeak